

[Socialministeren.]

pligten. Men det er jo ogsaa kendt, at det Cirkulære, som er udsendt vedrørende den paagældende Lovbestemmelse, fastslaar, at der ikke fra Socialudvalgenes Side kan kræves Tilbagebetaling, naar det derved gaar ud over de paagældendes Evne til at opretholde en rimelig Levemåde for dem, de skal forsørge, saa der vil altsaa ikke ske noget over for de paagældende, i alt Fald saa længe de ikke har faaet deres Sager rettet op. Det er en Regel, som gælder alle andre Steder, ogsaa i Sønderjylland i Øjeblikket. Men i øvrigt er hele dette Problem under Overvejelse for Tiden.

Endelig vil jeg gerne med Hensyn til det sidste Spørgsmaal, det ærede Medlem rejste, om arbejdsløse til Tyskland; sige, at vi har ikke paa nogen Maade hverken fra Statsmagtens eller fra danske Organisationers Side lagt mindste Hindring i Vejen for, at Arbejdere, der ønskede at søge Arbejde i Tyskland eller andre Lande, gjorde det. Det blander vi os overhovedet ikke i. Den enkelte Borger har sin frie Ret til at tage Arbejde, hvor han eller hun vil. Spørgsmaalet om, hvorvidt vi i Øjeblikket skulde begynde at ekspatriere ved Tvangs-anvisning — og det maatte jo være den eneste Mulighed, hvis vi skulde sende mange flere Arbejdere til Tyskland end dem, der frivilligt rejser derned —, er noget helt andet. Det kan vi afgjort ikke. Dertil kommer, at vi i afgørende Fag herhjemme i Øjeblikket er langt nede i Henseende til Arbejdsløshed. Jeg skal nævne den store Jernindustri, der jo i Dag beskæftiger dobbelt saa mange Personer som for 6—8 Aar siden. Vi er der nu nede paa mellem 8 og 9 Procents Ledighed, og vi ved, at navnlig de Grupper af Arbejdere, der er beskæftigede i Eksportindustrien der, er endnu længere nede i Ledighed, saadan at der paa ikke uvæsentlige Omraader er Faggrupper inden for Jernindustrien, hvor der faktisk er Mangel paa faglært Arbejdskraft, og hvor man har dispenseret i meget udstrakt Grad fra den Overarbejdslov, der er gennemført her i Landet, saadan at den er sat ud af Kraft paa alle de Omraader, hvor det har været nødvendigt for at faa det Arbejde færdigt, der skulde laves færdigt. Der er derfor for denne Industris Vedkommende ikke Tale om, at vi som Land ønsker at aflevere Arbejdskraft. I Løbet af meget kort Tid gaar jeg ud fra, det samme vil gælde for Byggefagene herhjemme. Arbejdsløsheden her har været stærkt faldende, Byggeriet er i Vækst, og for hele dette Omraade gælder jo ogsaa, at

vi ikke paa den Tid af Aaret, hvor vi skal have Bygningsarbejde udført — vi har jo en anden Byggesæson end i adskillige andre Lande —, er i Stand til uden videre at kunne undvære Arbejdskraft.

Endelig kommer hertil, at Spørgsmaalet om Overførsel over Clearingen af de Beløb, der skal kunne hjemsendes, er et nationaløkonomisk Spørgsmaal, som naturligvis maa overvejes. Vi har i alt Fald i adskillige Kredse ment — og jeg ved, danske Fagforeninger nærer den Opfattelse —, at det vilde være mindre rimeligt, at der, hvis vi sendte en Mængde Arbejdere til Tyskland; saa maaske skulde tages Færdigvarer hjem for de Beløb, der blev sendt til Danmark, saa vi fik lige saa mange nye ledige herhjemme, og jeg forstaar ogsaa, at det egentlig heller ikke er det, det ærede Medlem Hr. Jens Møller mener vi skulde faa som Resultat af denne Transaktion. Men vi er altsaa for Tiden stillet saadan, at der, hvor vi har den højeste Arbejdsløshed, op mod 45 000, det er hos de ufaglærte Arbejdere, og det er jo ikke væsentlig der, man hos vor sydlige Nabo savner Arbejdskraft. Det er jo fra tysk Side fremhævet, at det, man nu mangler, er faglærte Arbejdere, fordi Krigsaargangen, der nu rykker frem, er faatallig og fysisk set heller ikke stærk. Det er derfor, man i en Del Aar, indtil en ny Generation vokser op, vil komme til at mangle navnlig faglært Arbejdskraft, og den kan vi, saa vidt jeg kan skønne, ikke for Tiden undvære herhjemme.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Frits Clausen har Ordet for en kort Bemærkning.

Frits Clausen: Over for det ærede Medlem Hr. Henning Hasles fornyede Forsøg paa national Mistænkeliggørelse særlig af mig vil jeg bare konstatere, at jeg bifalder det ærede Medlem Hr. Jens Møllers Fremstilling af sønderjyske Forhold i hans Kritik af den Ordning, der er sket i Sønderjylland økonomisk, i hans Angreb paa den danske Spekulationskapital, der — efter H. P. Hanssens Ord — fik en Gevinst paa 300 Mill. Kr., i hans Kritik af, at 7 000 dansksindede Arbejdere i Sønderjylland skulde finde Arbejde i Tyskland, og i hans Krav om, at Sønderjylland blev befriet for professionelle Folkeopviglere. Da det ærede Medlem Hr. Jens Møller kun talte om disse Forhold, saa gav jeg ham Ret. Der er mange Punkter, hvor jeg ikke er enig med det ærede Medlem Hr. Jens Møller, men de er ikke ført frem her,